

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α1

Ταχ. Δ/ση : Αριστογείτονος 19

Ταχ. Κώδικας : 176 71 - Καλλιθέα

Τηλέφωνο : 213 1604537

E-mail : ded.ath@aade.gr

Καλλιθέα, 25/10/2023

Αριθμός Απόφασης: 1711

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022 Α' 206), εφεξής ΚΦΔ,

β. του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23-10-2020 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ Β' 4738/26-10-2020) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)», όπως αναριθμήθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει,

γ. της ΠΟΛ 1064/12-04-2017 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε (ΦΕΚ Β' 1440/27-04-2017),

δ. Την με αριθμό Α.1165/22.11.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009),

2. Την ΠΟΛ 1069/04-03-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών,

3. Την υπ' αριθμ. Δ.Ε.Δ.1126366 ΕΞ2016/30.08.2016 (Β'2759) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής»,

4. Την από 02/06/2023 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....», με ΑΦΜ:, που εδρεύει στον Δήμο Ν. Αττικής, τκ, επί της οδού αρ., κατά, της με ημερομηνία 04/05/2023 σιωπηρής απορριπτικής πράξης του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών επί της υποβληθείσης, κατ' άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 4987/2022, από 03/02/2023 έγγραφης επιφύλαξης στις, (1) υπ' αριθ. πρωτ. /03.02.2023 και (2) υπ' αριθ. πρωτ. /03.02.2023, (κωδ.), δηλώσεις απόδοσης τελών χαρτοσήμου & Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου, και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα,

5. Τις απόψεις της ανωτέρω φορολογικής αρχής.

6. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Α1 τμήματος επανεξέτασης, όπως αυτή αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από **02/06/2023** και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία «.....», με **ΑΦΜ:**, η οποία κατατέθηκε **εμπρόθεσμα**, δεδομένου παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας απάντησης του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών, επί της υπ' αριθμ./**03.02.2023** (κωδ. αιτήματος), και της υπ' αριθμ. [διορθωμένο ως προς το ορθό]/**03.02.2023** (κωδ. αιτήματος), αίτησης απόδοσης τελών χαρτοσήμου με επιφύλαξη της ανωτέρω εταιρείας, μετά δε τη μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ασκηθείσας ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

-*-

Με την υπ' αριθμ./**03.02.2023** υποβληθείσα αίτηση απόδοσης τελών χαρτοσήμου, η προσφεύγουσα εταιρεία, αιτήθηκε με επιφύλαξη, κατ' άρθρο 20 του ν. 4987/2022, την απόδοση τελών χαρτοσήμου, συνολικού ποσού **96.000,00€**,

Με την υπ' αριθμ./**03.02.2023** υποβληθείσα αίτηση απόδοσης τελών χαρτοσήμου, η προσφεύγουσα εταιρεία, αιτήθηκε με επιφύλαξη, κατ' άρθρο 20 του ν. 4987/2022, την απόδοση τελών χαρτοσήμου, συνολικού ποσού **5.548,80€**.

Επειδή ήδη, η προσφεύγουσα εταιρεία, όπως νομίμως εκπροσωπείται, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά, να γίνει δεκτή αυτή, να ακυρωθεί, άλλως, μεταρρυθμιστεί η από 4/5/2023 σιωπηρή απορριπτική πράξη του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών επί της κατ' άρθρο 20 παρ.1 του ν.4987/2022, με ημερομηνία 3/2/2023, επιφύλαξης στις ανωτέρω αιτήσεις απόδοσης τελών χαρτοσήμου και να γίνει δεκτή αυτή, επιπρόσθετα, ζητά να της επιστραφεί ως αχρεωστήτως το συνολικό ποσό των **125.728,36€** εντόκως, με το επιτόκιο του άρθρου 53 παρ.2 του ν. 4987/2022, από την επομένη της υποβολής της υπό κρίση επιφύλαξης (4/3/2023), άλλως, επικουρικά από την επομένη της καταβολής τους (1/3/2023) και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση, άλλως δε, και όλως επικουρικώς (υπό την απορριπτέα εκδοχή ότι οφείλονται τέλη χαρτοσήμου) να της επιστραφεί ως αχρεώστητη καταβολή, ό,τι ποσό τόκου του άρθρου 53 του ν.4987/2022 έχει καταβληθεί από την προσφεύγουσα για οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου που αφορούν το χρονικό διάστημα έως 31/12/2022.

Επειδή περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση προσφυγής και κατά την προσφεύγουσα εταιρεία, στην Αθήνα την **11/6/2020**, η προσφεύγουσα σύναψε έγγραφη δανειακή σύμβαση με την εδρεύουσα στην εταιρεία «.....», με αντικείμενο τη χορήγηση από την προσφεύγουσα, ως δανειστριάς, προς την ανωτέρω εταιρεία, ως δανειολήπτριάς, εντόκου δανείου ύψους **4.000.000,00€**, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της. Ειδικότερα, φαίνεται ότι, με βάση τους όρους της δανειακής σύμβασης, συμφωνήθηκε η εκταμίευση του δανείσματος σε μια ή περισσότερες δόσεις, με καταβολή σε Ελληνικό τραπεζικό λογαριασμό της δανειολήπτριάς. Περαιτέρω, στα σχετικά άρθρα της μεταξύ τους δανειακής σύμβασης καθορίστηκε επίσης συμβατικός τόκος με ετήσιο επιτόκιο **10%** και υπολογισμός των τόκων με τη μέθοδο τρέχουσας ημερομηνίας/έτους 360 ημερών. Επίσης, συμφωνήθηκε ως ημερομηνία λήξης του δανείου η **31.12.2024**, ενώ η αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων συμφωνήθηκε να πραγματοποιείται από την δανειολήπτρια εταιρεία σε Ελληνικό τραπεζικό λογαριασμό της προσφεύγουσας ως δανειστριάς Εταιρείας.

Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την προσφεύγουσα, σε εκτέλεση των όρων της ως άνω δανειακής σύμβασης, στις **11/6/2020** χορήγησε και εκταμίευσε ως δάνειο το συνολικό ποσό των **4.000.000,00€** μέσω κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό της δανειολήπτριας εταιρείας, και ακολούθως, την **31/12/2020** χρέωσε συμβατικούς τόκους, για τους αναλογούντες τόκους της περιόδου από **11/6/2020** έως **31/12/2020**, ποσού ύψους **231.200,00€**. Στην συνέχεια την **3/2/2023**, η προσφεύγουσα, υπέβαλε με επιφύλαξη, τις ως ανωτέρω, αιτήσεις απόδοσης τελών χαρτοσήμου, εκ των οποίων δηλώθηκαν και αποδόθηκαν συνολικά τέλη χαρτοσήμου, πλέον, δικαιωμάτων Ο.Γ.Α. και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, συνολικού ποσού **125.728,36€**.

Επί της ανωτέρω επιφύλαξης της προσφεύγουσας, δεν εκδόθηκε ρητή απάντηση του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών, εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 20 παρ.1 του ν.4987/2013 προθεσμίας, από την επομένη υποβολής της άνω επιφύλαξης, τεκμαιρομένης έτσι σιωπηρής απορρίψεως αυτής.

Επειδή στη συνέχεια, η προσφεύγουσα, κατόπιν παράθεσης των οριζόμενων, στο άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' του Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου (ΠΔ της 28.07.1931 , «Κ.Ν.Τ.Χ.»), στο άρθρο 2 παρ.1 περ. α', στο άρθρο 3 παρ. 1 περ. α', στο άρθρο 8 παρ. 1, στο άρθρο 19 παρ.1, στο άρθρο 22 παρ. 1 περ. κγ' και στο άρθρο 63 παρ. 1 [όπως ίσχυε κατά την κρίσιμη περίοδο] του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), καθώς και, των υπ' αριθμ. 2163/2020 και 2323/2020 αποφάσεων του ΣτΕ και σχετικών αποφάσεων του Προϊσταμένου της Δ.Ε.Δ., ισχυρίζεται ότι, είναι μη νόμιμη η επιβολή τελών χαρτοσήμου σε έντοκα χρηματικά δάνεια και απορρέοντες εξ αυτών συμβατικούς τόκους, τα οποία έχουν χορηγηθεί από υποκείμενα σε ΦΠΑ πρόσωπα έως 31.12.2020, καθώς επίσης, και οι σχετικοί τόκοι που έχουν προκύψει έως την άνω ημερομηνία, καθώς, σύμφωνα με την σχετική νομολογία κρίθηκε ότι η υπό κρίση περίπτωση υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ.

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρου 20 παρ.1 του ν.4987/2022: *«Όταν ο φορολογούμενος αμφιβάλλει σχετικά με την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, έχει δικαίωμα να υποβάλει φορολογική δήλωση με επιφύλαξη, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται άκυρη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα. Ο Διοικητής δύναται να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για την οποία διατυπώθηκε η επιφύλαξη μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση απόρριψης της επιφύλαξης ή παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας απάντησης, ο φορολογούμενος μπορεί να προσφύγει στην Ειδική Διοικητική Διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 63».*

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου (ΠΔ της 28.07.1931 , «Κ.Ν.Τ.Χ.»), ορίζεται ότι:

«Επί των εμπορικών και λοιπών εγγράφων και πράξεων, των κατονομαζομένων εν τω επομένω άρθρω 15, το τέλος ορίζεται εις δύο επί τοις εκατόν (2%) της εν αυτοίς διαλαμβανομένης αξίας εις δραχμάς».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου (ΠΔ της 28.07.1931 , «Κ.Ν.Τ.Χ.»), ορίζεται ότι:

«Εις το κατά την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου 14 τέλος υπόκεινται: 1.α) Πάσα σύμβαισις, οιοδήποτε αντικείμενου, συναπτόμενη είτε απ' ευθείας, είτε δια δημοσίου συναγωνισμού μεταξύ εμπόρων, μεταξύ εμπόρου και εμπορικής εταιρείας πάσης φύσεως,

μεταξύ εμπορικών εταιρειών πάσης φύσεως, αφορώσα αποκλειστικώς εις την ασκουμένην υπό αυτών εμπορίαν, και μεταξύ τρίτου εν γένει και ανωνύμου εταιρείας, ή πάσα εξόφλησις συμβάσεως ή σχετική προς την σύμβασιν απόδειξις, εφόσον καταρτίζονται εγγράφως και δη είτε δια δημοσίου, είτε δι' ιδιωτικού καθ' οιονδήποτε τύπον συντεταγμένου εγγράφου...».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. α' του ν. 2859/2000, ορίζεται ότι: «αντικείμενο του φόρου είναι η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα.». Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 2859/2000: «Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7...».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2859/2000, ορίζεται ότι: «.....στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες από τον αγοραστή, το λήπτη ή τρίτο πρόσωπο...».

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 2859/2000, ορίζεται ότι: «Απαλλάσσονται από το φόρο: [...] κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί...».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 63 παρ. 1 του ν. 2859/2000, ορίζεται ότι: «Από την έναρξη ισχύος του Ν.1642/1986, καταργούνται οι διατάξεις: [...] β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενα τους σύμφωνα...».

Επειδή, με πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2163/2020 & ΣτΕ 2323/2020) κρίθηκε ότι:

«.....7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου περιλαμβάνεται κατ' αρχήν μεταξύ των πράξεων (του άρθρου 2 της έκτης οδηγίας και της αντίστοιχης διάταξης) του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. ως παροχή υπηρεσιών υποκείμενη στον φόρο προστιθεμένης αξίας, πλην απαλλασσόμενη αυτού κατά το άρθρο 22 παρ. 1 περ. κγ'. Ειδικότερα, η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου ως διάθεση κεφαλαίου σε τρίτον, έναντι του οποίου (κεφαλαίου) καταβάλλεται η δέουσα αμοιβή υπό μορφή τόκων, συνιστά παροχή υπηρεσιών από επαχθή αιτία (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ αποφάσεις της 11-7-1996, Regie Dauphinoise, C306/94 σκ. 16-17, της 14-11-2000, Floridienne & Berginvest, C-142/99 σκ. 26, της 29-4- 2004, EDM, C-77/01 σκ. 65, 69, της 17-10-2019, Paulo Nascimento Consulting, C-692/17 σκ. 38). Περαιτέρω, για να μπορεί η δραστηριότητα διάθεσης κεφαλαίων σε τρίτον να θεωρηθεί ως οικονομική δραστηριότητα, την οποία αφορά το άρθρο 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας, συνιστάμενη στην εκμετάλλευση του κεφαλαίου αυτού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα υπό μορφή τόκων, είναι αναγκαίο η δραστηριότητα αυτή να μην ασκείται [6] ευκαιριακά και μόνο, ούτε να περιορίζεται στη διαχείριση των επενδύσεων, όπως θα το έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής, αλλά να αναπτύσσεται στο πλαίσιο επιχειρηματικού ή εμπορικού στόχου, χαρακτηριζόμενου ιδίως από τη βούληση κερδοφορίας των επενδυθέντων κεφαλαίων. Έτσι, μια επιχείρηση ενεργεί υπό την ιδιότητα του υποκειμένου στον φόρο, όταν χρησιμοποιεί κεφάλαια που

αποτελούν μέρος των περιουσιακών της στοιχείων για να παράσχει υπηρεσίες συνιστώσες οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια των άρθρων 4 παρ. 1 και 2 της Έκτης Οδηγίας, όπως η χορήγηση (από μητρική επιχείρηση) αμειβόμενων δανείων (σε θυγατρική αυτής), ανεξάρτητα από το αν τα δάνεια χορηγούνται ως οικονομική στήριξη ή ως τοποθετήσεις πλεονασμάτων σε ρευστό ή για άλλους λόγους (πρβλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 14-11-2000, *Floridiene & Berginvest*, C-142/99 σκ. 27-28, της 29-4-2004, *EDM*, C-77/01 σκ. 67-68). Εξάλλου, όταν πρόκειται για πρόσωπα που υπόκεινται ήδη σε φ.π.α. για τις κύριες οικονομικές δραστηριότητές τους, δεν θα ήταν σύμφωνη με τον σκοπό ιδίως της απλής και όσο το δυνατόν γενικότερης είσπραξης του φόρου προστιθέμενης αξίας η ερμηνεία του άρθρου 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας που θα δεχόταν ότι η έννοια «οικονομική δραστηριότητα», η οποία χρησιμοποιείται στη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει μια δραστηριότητα που, μολονότι ασκείται μόνο ευκαιριακά, εμπίπτει στον γενικό ορισμό που δίδει στην έννοια αυτή το άρθρο 4 παρ. 1 της Έκτης Οδηγίας και ασκείται από πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο, το οποίο ασκεί επίσης, σε μόνιμη βάση, μια άλλη οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια της Έκτης Οδηγίας (πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 13-6-2013, *Kostov*, C-62/12, σκ. 30, της 17-10-2019, *Paulo Nascimento Consulting*, C-692/17 σκ. 24). Τέλος, πράξεις του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. και αντικείμενο του φόρου προστιθέμενης αξίας συνιστούν οι συμβάσεις έντοκων χρηματικών δανείων συλλήβδην και όχι μόνον (κατά τις διευκρινίσεις της εγκυκλίου ΠΟΛ 44/1987 «Εφαρμογή διατάξεων φορολογίας χαρτοσήμου σε διάφορες συμβάσεις, πράξεις, σχέσεις και συναλλαγές μετά την εφαρμογή από 1.1.1987 του φόρου προστιθέμενης αξίας») οι τόκοι (πρβλ. υπαγωγική σκέψη 5 των ΣΤΕ 3928/1996, 3727/1998), οι οποίοι απορρέουν από αυτές και αποτελούν, όπως προαναφέρεται, την αμοιβή εκείνου που χορηγεί το δάνειο για τη διάθεση του κεφαλαίου σε τρίτον και, ως εκ τούτου, την κατ' άρθρο 19 του Κώδικα Φ.Π.Α. αντιπαροχή, η οποία λαμβάνεται ως φορολογητέα αξία. Συνεπώς, το άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' του Κ.Ν.Τ.Χ., καθ' ο μέρος επιβάλλει τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, καταργήθηκε από 1.1.1987 δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986, διότι κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης αυτής καταργήθηκαν οι «διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις» του άρθρου 2 του τελευταίου νόμου. Η διατύπωση εξάλλου της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 τυγχάνει αδιάσπικτη, ήτοι δεν διακρίνει ούτε μεταξύ πράξης και εσόδων (παρότι η σχετική διάκριση, ειδικώς μάλιστα των συμβάσεων δανείων και των εσόδων αυτών, ήταν γνωστή στον νομοθέτη, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση και τις ρυθμίσεις του ν. 1676/1986 «Για τον ορισμό των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων», Α' 24/29-12-1986), ούτε μεταξύ έγγραφης κατάρτισης της σύμβασης δανείου και παροχής της υπηρεσίας καθεαυτής. Τα ανωτέρω, δε, ισχύουν ανεξαρτήτως του εάν η εν λόγω (ρητή και αδιάσπικτη) πρόβλεψη εχώρησε πέραν της κατά το άρθρο 33 της Έκτης Οδηγίας απαγόρευσης διατήρησης σε ισχύ από κράτος-μέλος φόρων, δικαιωμάτων και τελών μόνον εφόσον αυτά μπορούν να εξομοιωθούν προς φόρο κύκλου εργασιών, εμφανίζουν δηλαδή, έστω και αν δεν είναι καθ' όλα πανομοιότυποι με αυτόν, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του Φ.Π.Α. [α) γενική εφαρμογή του Φ.Π.Α. επί των συναλλαγών που αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες, β) καθορισμός του ύψους του αναλόγως του αντιτίμου που εισπράττει ο υποκείμενος στον φόρο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει, γ) είσπραξη [7] του φόρου σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής και διανομής, περιλαμβανομένου του σταδίου λιανικής πώλησης, ανεξαρτήτως του αριθμού των συναλλαγών που έχουν προηγηθεί, δ) έκπτωση από τον φόρο που οφείλει να καταβάλει ο υπόχρεος των ποσών που

έχουν καταβληθεί κατά τα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, ώστε σε κάθε συγκεκριμένο στάδιο ο φόρος να εφαρμόζεται επί της αξίας που προστίθεται κατά το στάδιο αυτό, η δε τελική επιβάρυνση να καταλήγει στον καταναλωτή] (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ, αποφάσεις της 17-9-1997, Fadenza Publica, C130/96, σκ. 13-15, της 3-10-2006, Banca Pololare di Cremona, C-475/03, σκ. 27 επ., της 7-8- 2018, Viking Motors κ.λπ., C-475/17, σκ. 37 επ., ΣΤΕ Ολομ. 2469-2471/2008 κ.ά.). [...]

9. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κατά την ερμηνεία των άρθρων 2 παρ. 1, 8 παρ. 1, 19 παρ. 1, 22 παρ. 1 περ. κγ' και 63 παρ. 1 περ. β του Κώδικα Φ.Π.Α. (και των αντίστοιχων διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 6 παρ. 1, 13 παρ. Β περ. δ. υποπερ. 1 της Έκτης Οδηγίας). Υποστηρίζεται ειδικότερα ότι η, όπως εν προκειμένω, χορήγηση έντοκων δανείων από εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, υποκείμενο σε φ.π.α. πρόσωπο που ενεργεί με την ιδιότητα αυτή, σε υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τυχόν ευκαιριακό χαρακτήρα και τον σκοπό της, αποτελεί παροχή υπηρεσίας από επαχθή αιτία, υπαγόμενη (εξ ου και απαλλασσόμενη του φ.π.α.) ως τέτοια και όχι μόνο ως προς το αντάλλαγμα της (τόκο) στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. (καίτοι απαλλασσόμενη από αυτόν), και επομένως τα τέλη χαρτοσήμου επί των σχετικών συμβάσεων έχουν καταργηθεί κατ' άρθρο 63 παρ. 1 περ β του Κώδικα Φ.Π.Α.. Τα ανωτέρω, κατά την αναιρεσείουσα, δέχθηκε και η αναιρεσιβαλλόμενη, έσφαλε, όμως, στο μέτρο που έκρινε ότι η απαλλαγή της χορήγησης πιστώσεων αφορά στο πρόσωπο που χορηγεί και όχι στο πρόσωπο που λαμβάνει την πίστωση· τούτο, διότι ο φ.π.α. βαρύνει τη συναλλαγή και καταβάλλεται από τον λήπτη της υπηρεσίας και δεν βαρύνει το απλώς υπόχρεο σε απόδοσή του πρόσωπο, οι δε διατάξεις της νομοθεσίας περί φ.π.α. σε περίπτωση συναλλαγής υποκείμενης σε αυτόν εφαρμόζονται για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη. Άλλωστε, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι αυτές δεν εφαρμόζονται για τον δανειζόμενο, η υπαγωγή του δανείου σε τέλη χαρτοσήμου, τα οποία επιβάλλονται στη συναλλαγή και όχι στα πρόσωπα, θα ήταν και πάλι αντίθετη στο άρθρο 63 παρ. 1 του Κώδικα Φ.Π.Α.. Προς θεμελίωση του παραδεκτού του λόγου αυτού διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι η πληττόμενη κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντίθετη προς τις αποφάσεις ΣΤΕ 3928/1996, 3929/1996 και 3727/1998, με τις οποίες, κατά την αναιρεσείουσα, κρίθηκε ότι η παροχή πίστωσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. και, συνεπώς, δεν υπάγεται σε τέλη χαρτοσήμου σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 (ήδη άρθρο 63 Κώδικα Φ.Π.Α.), άλλως ότι επί του τιθέμενου με τον λόγο αναιρέσεως νομικού ζητήματος δεν υπάρχει νομολογία. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι βάσιμος, καθόσον οι προαναφερόμενες αποφάσεις (πλην της ΣΤΕ 3929/1996, η οποία αφορά σε όλως διάφορο ζήτημα) έκριναν επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 8 του Κ.Ν.Τ.Χ. σε παροχή πίστωσης σε ανοικτό λογαριασμό και όχι επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. σε σύμβαση έντοκου χρηματικού δανείου. Συνεπώς, ο λόγος προβάλλεται παραδεκτός. Περαιτέρω, η πληττόμενη κρίση του διοικητικού εφετείου δεν είναι νόμιμη, διότι, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη σκέψη 7, με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. κατά το μέρος που επιβάλλουν τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, ανεξαρτήτως δε της ορθότητας ή μη της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης (ότι οι κρίσιμες απαλλακτικές διατάξεις αφορούν τα πρόσωπα που χορηγούν και όχι εκείνα που λαμβάνουν τις [8] πιστώσεις, άρα της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης) περί των επωφελούμενων της απαλλαγής προσώπων, τούτο είναι αδιάφορο από την εξεταζόμενη άποψη. Για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει

να γίνει δεκτή η αίτηση, η έρευνα των λοιπών λόγων της οποίας παρέλκει, και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος αυτής, με το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή της αναιρεσείουσας....».

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 172 του ν. 4972/2022 (ΦΕΚ 181/Α/23.09.2022), ορίζεται ότι:

«Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της φορολογίας χαρτοσήμου ως προς τα δάνεια, τις λοιπές χρηματοδοτήσεις και τους τόκους αυτών - Τροποποίηση περ. β παρ. 1 άρθρου 63 ν. 2859/2000, Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας 1. Στο τέλος της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248), μετά τις λέξεις «ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες», το σημείο στίξης κόμμα «,» αντικαθίσταται από τελεία «.», προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφια και η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 διαμορφώνεται ως εξής: (β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενά τους σύμφωνα.

Δε θίγονται οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα μισθώματα ακινήτων, στις αποδείξεις πληρωμής ασφαλίσεων για κάθε είδους ασφαλίσεις και επιστροφής ασφαλίσεων, στις αποδείξεις πληρωμής αποζημίωσης, για ασφαλίσεις κάθε είδους, που δίνονται σε ασφαλιστικές εταιρείες, στα χορηγούμενα από ασφαλιστικές εταιρείες δάνεια επί ασφαλιστηρίων ζωής και στις εξαγορές (RACHATS) ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες. Ομοίως δεν θίγονται οι διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα έντοκα δάνεια και λοιπές χρηματοδοτήσεις και στους απορρέοντες συμβατικούς τόκους. Απαλλαγές από τέλη χαρτοσήμου που προβλέπονται από άλλες διατάξεις για τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν.»

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 1η.1.2021.

3. Για τα συναπτόμενα δάνεια και τις λοιπές χρηματοδοτήσεις, καθώς και τους απορρέοντες τόκους μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα τέλη χαρτοσήμου αποδίδονται εμπρόθεσμα μέχρι την 31η.12.2022.»

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. α' του ν. 2859/2000 ορίζεται ότι:

«στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής».

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 2 και 4 του ΚΦΔ ορίζεται ότι:

«2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του [9] φορολογούμενου για την επιστροφή του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογούμενου. Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά το χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού. 3. [...].

4. Ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου».

Επειδή, με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 42 «Επιστροφή φόρου» του ΚΦΔ ορίζεται ότι: «4. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεωστήτως, παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 αναφορικά με την [10] αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου που προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως ως αποτέλεσμα έκδοσης πράξης για την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού ή πράξης προσδιορισμού του φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 63B, παρατείνεται κατά ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης, εφόσον η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός του τελευταίου έτους της προθεσμίας παραγραφής ή μετά από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36.»

Επειδή, με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. πρωτ.: ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 31.12.2013, Απόφασης, ορίζεται ότι:

« [...] Άρθρο 2

Το ύψος του επιτοκίου υπολογισμού των τόκων της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α' 170) που καταβάλλονται στον φορολογούμενο ορίζεται ως το επιτόκιο πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) που ισχύει κατά την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του φόρου, πλέον πέντε και εβδομήντα πέντε (5,75) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως.

Άρθρο 3

Το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της παρούσας δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάσης υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4. [...].»

Επειδή περαιτέρω, με το υπ' αριθμ./2017 πρακτικό ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., το οποίο γνωμοδότησε, στα πλαίσια ερωτήματος που τέθηκε ενώπιόν του, ως προς την έκταση εφαρμογής σχετικής απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο έκρινε άλλο νομικό ζήτημα, επισήμανε μεταξύ άλλων, τα εξής: «Είναι αληθές ότι οι αποφάσεις του ΣτΕ, όπως άλλωστε και οι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων της ουσίας, δεσμεύουν μόνον τους διαδίκους στη δίκη επί της οποίας εκδόθηκαν και προκειμένου επί του Δημοσίου ως διαδίκου, παράγουν υποχρέωση της διοίκησης σε συμμόρφωση έναντι του νικήσαντος διαδίκου [άρθρα 95, παρ. 5 Συντάγματος, 197, 198 ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας – Κ.Δ.Δ.), 1 Ν. 3068/2002], χωρίς να υποχρεώνουν τη Διοίκηση σε γενική εφαρμογή τους, τουτέστιν και επί υποθέσεων στις οποίες απαντώνται τα επιλυθέντα 7 ίδια νομικά ζητήματα στο πλαίσιο ερμηνείας και εφαρμογής διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Από της άλλης όμως πλευράς, η εκ μέρους των φορολογικών αρχών και, πολύ περισσότερο εκ μέρους της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ), αντιμετώπιση υποθέσεων με ακριβώς όμοια προς τα επιλυθέντα με τις αποφάσεις του ΣτΕ (και μάλιστα της Ολομελείας αυτού) νομικά ζητήματα, κατά τρόπο αντίθετο προς τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού, δε συνάδει με το κράτος δικαίου και πάντως συνεπάγεται άσκοπη απασχόληση των υπηρεσιακών οργάνων και των δικαστηρίων, τα οποία, έτσι, στερούνται και χρόνου για την ενασχόλησή τους με άλλες σοβαρές

υποθέσεις, αφού είναι προφανές ότι, αν οι υποθέσεις αυτές οδηγηθούν ενώπιον των δικαστηρίων, αυτά θα ακολουθήσουν τη νομολογία του ΣτΕ, οπότε η έκβαση των υποθέσεων δεν θα είναι ευνοϊκή για το Δημόσιο και το τελευταίο θα επιβαρυνθεί και με δικαστικά έξοδα».

Επειδή συνεπώς, στη βάση των αρχών της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης των διοικουμένων προς τη Διοίκηση, η υπό κρίση ενδικοφανής προσφυγή θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τρόπο σύμφωνο με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του ΣτΕ.

Επειδή από τα ως άνω προκύπτει ότι οι παραδοχές των με αριθμ. 2163/2020 και 2323/2020 Αποφάσεων του ΣτΕ, ερείδονται επί πραγματικών και νομικών ζητημάτων, τα οποία είναι όμοια με αυτά της υπό εξέταση περίπτωσης.

Επειδή, προϋπόθεση επιβολής τέλους χαρτοσήμου είναι απαραίτητα ή σύνταξη ή έκδοση εγγράφου, το οποίο διαλαμβάνει νομικό γεγονός, από το οποίο γεννάται και η φορολογική ενοχή στη φορολογία χαρτοσήμου (Σ.τ.Ε. 3087/1966).

Επειδή, από τη διενέργεια, δε, της σχετικής εγγραφής στα βιβλία των επιτηδευματιών γεννάται και η φορολογική ενοχή στη φορολογία χαρτοσήμου (Σ.τ.Ε. 3087/1966, 3914/1977).

Επειδή, βάσει των ως άνω πραγματικών περιστατικών η προσφεύγουσα εταιρεία προέβη στη σύναψη δανειακής σύμβασης την **11/6/2020**, ήτοι σε ημερομηνία προγενέστερη της έναρξης της ισχύος του άρθρου 172 του ν.4972/2022, ενώ τα σχετικά ποσά καταβλήθηκαν την **1/3/2023**, καθώς επίσης επιπρόσθετα, καταχώρησε την **31/12/2020** στα βιβλία αυτής, το σχετικό ποσό τόκων της ως άνω δανειακής σύμβασης που αφορούν την περίοδο από **11/06/2020** έως **31/12/2020**.

Επειδή, βάσει της δημοσιευμένης ετήσιας οικονομικής έκθεσης της προσφεύγουσας εταιρείας, που αφορά τη χρήση από **1/1/2020** έως **31/12/2020**, φαίνεται ποσό ύψους **4.000.000,00€**, ως χορηγηθέντα δάνεια, κατά τη διάρκεια της περιόδου, σε συνδεδεμένα μέρη της εταιρείας, καθώς επίσης, και ποσό ύψους **231.200,00€**, ως τόκος που χρεώθηκε, καθώς επίσης, αναφέρεται ότι, η προσφεύγουσα στις **11/6/2020** προχώρησε σε σύμβαση παροχής δανείου, προς τη θυγατρική εταιρεία «.....», ποσού **4.000.000,00€**, σταθερού επιτοκίου **10%**, το οποίο υπόκειται σε όρο περί «*αυξημένου κόστους*» και το οποίο έχει εκταμιευθεί πλήρως και αναμένεται να αποπληρωθεί ολοσχερώς κατά την **31/12/2024**.

Επειδή, με βάση τα όσα έχει ήδη κάνει δεκτά το Συμβούλιο της Επικρατείας, με την υπ' αριθ./2020 απόφασή του σε ανάλογη υπόθεση, με την οποία έχει κριθεί ότι η έντοκη χορήγηση χρηματικού δανείου από πρόσωπο υποκείμενο στον Φ.Π.Α. αποτελεί πράξη υπαγομένη στο πεδίο του Φ.Π.Α. και, εν τέλει, απαλλασσόμενη από αυτόν δυνάμει ρητής σχετικής διατάξεως, με αποτέλεσμα να μην δύνανται να επιβληθούν νομίμως επ' αυτής τέλη χαρτοσήμου, πρέπει να αντιμετωπιστεί ομοίως και η υπό κρίση περίπτωση, δεδομένου ότι το πραγματικό της υποθέσεως εντάσσεται στον ίδιο νομικό κανόνα και, ως εκ τούτου, η μη αντιμετώπισή της κατά τον αυτόν τρόπο, δεν θα ήταν σύμφωνη με τις αρχές της χρηστής

διοικήσεως και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, ειδικότερη έκφραση της οποίας αποτελεί η απαγόρευση της αντιφατικής συμπεριφοράς της Διοικήσεως.

Επειδή, περαιτέρω η προσφεύγουσα, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά και την έντοκη επιστροφή των ήδη καταβληθέντων ποσών, ως αχρεώστητη καταβολή, και ύστερα από το σύνολο των ανωτέρω εκτεθέντων το αίτημα της προσφεύγουσας περί έντοκης επιστροφής κρίνεται βάσιμο και πρέπει να γίνει αποδεκτό.

Συνεπώς, κατ' ακολουθίαν του συνόλου των ανωτέρω εκτεθέντων, την εξέταση των προβαλλόμενων λόγων της προσφεύγουσας, τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης καθώς και των σχετικών υποβληθέντων, κατά την εξέταση της παρούσας, τυχόν υπομνημάτων και δικαιολογητικών,

Αποφασίζουμε

Την αποδοχή της από 02/06/2023 και με αριθ. πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας «.....», με ΑΦΜ:, και την ακύρωση της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απορριπτικής πράξης του Προϊσταμένου της Δ.ΟΥ. Φ.Α.Ε. ΑΘΗΝΩΝ επί της της κατ' άρθρο 20 παρ.1 του ΚΦΔ, με ημερομηνία 3/2/2023, επιφύλαξης στην, υπ' αριθ./03.02.2023 και στην υπ' αριθ. [διορθωμένο ως προς το ορθό]/03.02.2023 αίτησης απόδοσης τελών χαρτοσήμου, σύμφωνα με το ως άνω σκεπτικό.

Η παρούσα απόφαση να κοινοποιηθεί από αρμόδιο όργανο με τη νόμιμη διαδικασία στο υπόχρεο νομικό πρόσωπο.

Ακριβές Αντίγραφο
Ο/Η Υπάλληλος του τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ ΥΠΟΔ/ΝΣΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.